

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-2316/2016. számú ügyben**

Előadók: dr. Bene Beáta
dr. Gyórfy Zsuzsanna
dr. Murányi Fanni

A vizsgálat megindítása

A Hivatalomhoz beadvány formájában jelzés érkezett a Kozmutza Flóra Általános Iskola és Szakiskola Pápay Endre Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium, Gyermekotthon és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Makó, Vásárhelyi u. 1-3. szám alatti gyermekotthoni egysége (a továbbiakban: Gyermekotthon) működésével kapcsolatban.

A jelzés szerint az intézményben komoly működésbeli, valamint a gyermekek teljes körű ellátásában jelentkező problémák vannak. A beadványozók kiemelték, hogy a havi ellátmány rendszeresen késve érkezik az intézménybe, emiatt az élelmiszerek beszerzése nem folyamatos, a gyermekek étkeztetése kifogásolható, nem tudják a gyermekek gyógyszereit sem megvenni és az iskolába járókat utaztatni, valamint a nevelőszülők is hónapok óta csak a hónap végén kapják meg az ellátmányt. 2015 augusztusában a szentesi Rigó Alajos Gyermekotthon leégett, ezt követően az otthonból a gyermekek egy részét a makói gyermekotthonba helyezték. A meglévő finanszírozási, ellátási, felügyeleti problémák ettől kezdve megsokszorozódtak és erőteljesebben jelentkeztek.

A beadványozók tájékoztattak arról is, hogy a gyermekek családi pótléka letéti számlára érkezik, a gondozott gyermekek ebből kapják a zsebpénzüket, és ebből az összegből finanszírozhatóak a fejlesztést célzó foglalkozások, szabadidős programok és a ruházkodás is. A gyermekek a felhasználás célját és az összeget megjelölve kérelmet írnak, azonban a pénz több havi késéssel érkezik meg. Példaként említették, hogy a 2015 novemberében kért összeg 2016 márciusáig nem érkezett meg. Így a téli ruházatra kért összeget tavaszra kapja meg a gyermek, amikor már nincs szüksége téli kabátra. A beadványozók szerint a havi zsebpénzüket a hónap végén kapják meg a gyermekek, így például 2015 decemberében csak a karácsonyi ünnepek után.

A kialakult helyzet miatt egyre feszültebbek a gyermekek. A növekvő bizonytalanságot nem tudják kezelni, megszorodtak az agresszív megnyilvánulások, gyakoriak az összetűzések gyermek-gyermek és gyermek-felnőtt között egyaránt. Olyan feszültségek húzódnak meg, amelyek lassan veszélyeztetik a gyermekeket. Egyre gyakrabban tapasztalható továbbá a szerhasználat a gondozottak körében. A szakdolgozókra nehezedő teher, a túlterheltség, a működési problémák, a gyakori betegállományok a gyermekek biztonságát veszélyeztethetik. A gyermekotthonban a gondozottak felügyelete megoldatlan, ezért előfordult, hogy a gyermekek a nevelői szobából tulajdoníthattak el erős gyógyszereket, emiatt végül hárman kórházba is kerültek.

Tekintettel arra, hogy a beadvány jelzése nyomán felmerülhetett az érintett gyermekek gondoskodáshoz és védelemhez való jogával összefüggő visszásság gyanúja, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 18. § (4) bekezdése (a továbbiakban: Ajbt.) alapján vizsgálatot indítottam. A beadványban jelzett egyes problémák és körülmények megalapozott feltárása érdekében Ajbt. 21. § (1) bekezdés d) pontja alapján *helyszíni vizsgálatot rendeltem el.*

A helyszíni ellenőrzés tapasztalatai és az ott felmerült kérdések alapján ezt követően az Ajbt. 21. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján megkeresésben kértem tájékoztatást a *Klebelsberg Intézményfenntartó Központ* (a továbbiakban: KLIK) *elnökétől*, valamint a *Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság* (a továbbiakban: SZGYF) *főigazgatójától*. A Gyermekotthon vezetőitől pedig arról tájékoztódtam, hogy mikor és mely jogszabály alapján kezdte meg a KLIK a többcélú, gyermekvédelmi szakellátási feladatot is ellátó intézmények fenntartói jogának átadását a SZGYF részére. Megkeresésemben továbbá arról is tájékoztatást kérem, hogy országosan hány többcélú intézmény (gyermekotthon, lakásotthon) van, amelyek átadása még nem történt meg, mikorra várható az átadás végső határideje és milyen jogszabályi háttér alapján történik.

Ezen túlmenően az illetékes *gyermekjogi képviselőtől* tájékoztattam arról, hogy tudomása szerint a szentesi Rigó Alajos Gyermekotthonban az intézmény 2015. augusztusi leégésekor hány gyermek volt ott elhelyezve. Tájékoztatást kértem ennek kapcsán arról is, hogy a tüzesetet követően közvetlenül valamennyi, a szentesi intézményben gondozott gyermeket a makói Gyermekotthonban helyezték-e el, vagy arra csak fokozatosan, 2015 decemberéig került sor, utóbbi esetben makói elhelyezésükig a gyermekek mely gondozási helyen tartózkodtak.

Az érintett alapvető jogok

- a jogállamiság elve és a jogbiztonság követelménye: „*Magyarország független demokratikus jogállam.*” (Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés);
- a gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való joga: „*Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.*” (Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés).

Az alkalmazott jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök

- a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Egyezmény);
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt.);
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.);
- az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCV. törvény;
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és a gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet;
- a Klebelsberg Intézményfenntartó Központról szóló 202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet
- a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 316/2012. Korm. rendelet);
- az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételének részletes szabályairól és egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 349/2012. (XII. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 349/2012. Korm. rendelet);
- az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2013. (I. 31.) EMMI utasítás;
- a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 22/2013. (VII. 5.) EMMI utasítás módosításáról szóló 39/2014. (XI. 6.) EMMI utasítás.

A megállapított tényállás

1) A KLIK elnökének válasza

A KLIK elnökének tájékoztatása szerint a 202/2012. Korm. rendelet 3. § c) pontja értelmében a Kormány a KLIK-et jelöli ki az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervként, ennek keretében az állami fenntartású köznevelési intézmények – ide nem értve a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által fenntartott szakképző iskolákat és többcélú intézményeket – fenntartói jogai és kötelezettségei gyakorlására.

A KLIK Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 22/2013. (VII. 5.) EMMI utasítás módosításáról szóló 39/2014. (XI. 6.) EMMI utasítás határozza meg a KLIK feladatellátását, melynek *nem része a szociális és gyermekvédelmi feladatellátás*. Az Nkt. 84. § (7) bekezdése értelmében az állami intézményfenntartó központ által fenntartott intézmények esetében az oktatásért felelős miniszter legkésőbb az intézkedés tervezett végrehajtása éve májusának utolsó munkanapjáig hozhat döntést a nevelési-oktatási intézmény átszervezésével kapcsolatban.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2013. (I. 31.) EMMI utasítás értelmében az oktatásért felelős miniszteri jogkör ebben a kérdésben a köznevelésért felelős államtitkár gyakorolja. Így *2014-ben az SZGYF kezdeményezésére megszületett az államtitkári döntés a KLIK fenntartásában lévő többcélú közoktatási intézményekhez tartozó gyermekvédelmi szakellátást biztosító szakmai egységek átadása vonatkozásában. Az átszervezésről szóló döntést követően a megfelelő előkészítés, az ellátás biztonságos megszervezése érdekében a fenntartóváltásra 2014. szeptember 1-jét követően kerül sor.*

A fentiek értelmében az EMMI Szociálpolitikáért Felelős Helyettes Államtitkársága és a Köznevelésért Felelős Helyettes Államtitkársága között 2014. szeptember 30-án született megállapodás értelmében, 2014-ben megkezdődött a feladat átadás-átvétel előkészítése.

Az átadás - átvétel az *alábbi ütemezés* szerint zajlik:

- *2015. szeptember 1-jével* 12 intézményben megtörtént a KLIK fenntartásában lévő többcélú közoktatási intézményekhez tartozó – fizikailag leválasztható ingatlanokban működő – gyermekvédelmi szakellátást biztosító szakmai egységek átadása,
- *2016. január 1-jével* kerültek átadásra azon intézmények, amelyeknek az Európai Unió projekt-elszámolása nem zárult le 2015. szeptember 1-ig, valamint a Dr. Nagy László EGYMI, melynek átvételi szándékát az SZGYF 2015 novemberében jelezte,
- *2016. augusztus 31-ig* kerülnek átadásra a KLIK fenntartásában lévő többcélú köznevelési intézményekhez tartozó – fizikailag nem leválasztható ingatlanokban működő – gyermekvédelmi szakellátást biztosító szakmai egységek (ide tartozik a vizsgálattal érintett Gyermekotthon).

Az elnök tájékoztatása szerint *az átadásra vonatkozó megállapodás aláírása folyamatban van.*

2) Az SZGYF főigazgatójának válasza

A főigazgató tájékoztatása szerint a 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 4. §-a az SZGYF-et jelölte ki a gyermekvédelmi intézmények tekintetében a fenntartói feladatok ellátására. A KLIK fenntartásában ugyanakkor *2013. január 1-jén 14 megyében és a fővárosban, 26 olyan többcélú köznevelési intézmény volt,* amelyekben a köznevelési feladatok mellett – gyermekotthon, lakásotthon, nevelőszülői hálózat működtetésével, összesen 86 gondozási hely 1.417 engedélyezett férőhelyén – gyermekvédelmi szakfeladatokat is elláttak. Az állami feladatellátás átvállalásáról szóló törvények hatályba lépését követően az a kormányzati és szakminisztériumi álláspont fogalmazódott meg, hogy a gyermekvédelmi szakellátás egységes fenntartói irányítása érdekében, szükséges a többcélú köznevelési intézmények ütemezetten történő „profilisztitása”.

A főigazgató is tájékoztatott arról, hogy a KLIK fenntartásában lévő többcélú köznevelési intézményekhez tartozó gyermekvédelmi szakellátást biztosító szakmai egységek átvételére államtitkári egyeztetést követően, ütemezetten került sor. Csongrád megyében a KLIK fenntartásában csak a vizsgált, a TIOP 3.4.2-11/1-2012-2014. pályázattal érintett gyermekotthon működik. Az intézmény gyermekvédelmi egységeinek egy része fizikailag leválasztható, míg a telephelyein lévő tagintézmények gyermekotthonai nem leválaszthatók. A projekttel érintett gyermekvédelmi szakellátást biztosító fizikailag leválasztható szakmai *egységek 2016. március 1-el tervezett átadás-átvétele – a projekt pénzügyi lezárásának hiányában – elmaradt.* A Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Gyermekotthon Rigó Alajos Többcélú Intézmény Gyermekotthona tagintézménye a 2015. augusztusi tűzeset következtében súlyosan károsodott, az épület, az épületrész teljes rehabilitációjáig a fizikailag nem leválasztható gyermekotthoni egységben gyermekeket és fiatal felnőtteket nem fogadhatnak.

A szentesi gondozási hely megszüntetésével a makói gyermekotthon férőhely számát 20-ról 48-ra emelték.

A tűzeset miatt kialakult helyzet mielőbbi rendezése – az ellátottak jogszabályoknak megfelelő elhelyezése, a zsúfoltság megszüntetése, valamint a helyreállítási munkálatok megkezdésének – érdekében, a 2016. február 18-án lefolytatott helyszíni szemle alapján az SZGYF szakmai anyagot készítetett az intézményhez tartozó valamennyi gyermekvédelmi egység

(3 db fizikailag leválasztható, valamint 2 db nem leválasztható gondozási hely és két nevelőszülői hálózat), összesen 157 férőhellyel, sürgősséggel történő átadás-átvétele érdekében.

A KLIK és az SZGYF részvételével 2016. február 23-án megtartott megbeszélésen megegyezés született arról, hogy a Csongrád megyei – jelenleg még a KLIK fenntartásában lévő – valamennyi gyermekvédelmi intézményegység fenntartói váltására soron kívül kerüljön sor. A Csongrád megyét érintő KLIK-SZGYF közötti feladat átadás-átvétellel összefüggő intézményi átszervezéshez a Gyvt. 122. § (2) bekezdésben előírt miniszteri előzetes jóváhagyás iránti kérelmet az SZGYF 2016. február 25-én terjesztette fel írásban. Ahhoz, hogy a szakellátott gyermekek és fiatal felnőttek gondozási körülményeit a 2016/2017-es tanév kezdetére, 2016. szeptember 1-jére rendezni lehessen, a gondozási helyek szolgáltatói nyilvántartásba vételét is mielőbb realizálni szükséges. Ennek alapfeltétele, hogy az átvevő intézménynek az alapító okiratában a gondozási helyek címe telephelyként szerepeljen, az érintett intézmény okirat módosítását az SZGYF már előkészítette, a dokumentum miniszteri aláírását megelőző szakmai egyeztetéseket lefolytatta.

A Csongrád megyét érintő KLIK és az SZGYF közötti fenntartói váltásra vonatkozó – 2016. április 29-én érkezett – miniszteri előzetes jóváhagyás a gyermekvédelmi szakellátást nyújtó egységek SZGYF általi átvételét „2016. május 1-jei határnapkal, illetve a törzskönyvi bejegyzés napjában” határozta meg. Az átadás-átvételre vonatkozó megállapodás felek általi aláírása folyamatban van, a Magyar Államkincstár által történő bejegyzésre az átvevő intézménynek az alapító okirata kiadmányozását követően kerül majd sor.

A jelenleg még KLIK fenntartásában lévő gyermekvédelmi egységek átadás-átvételének a 2015/2016-os tanév befejezését követően tervezett záró ütemében – összesen 9 többcélú köznevelési és 7 SZGYF fenntartású intézményt érintően, 10 fizikailag nem leválasztható gondozási hely, összesen 362 engedélyezett férőhellyel vesznek át. A fizikailag nem leválasztható gondozási helyek KLIK és az SZGYF közötti fenntartói váltására vonatkozó előírt miniszteri előzetes jóváhagyás iránti kérelmet az SZGYF ugyancsak 2016. február 25-én terjesztette fel. Az erre vonatkozó – 2016. április 29-én érkezett – miniszteri előzetes jóváhagyás a gyermekvédelmi szakellátást biztosító egységek SZGYF általi átvételét 2016. július 1-jével történő megvalósulását határozta meg. A záró ütemben lebonyolítandó átadás-átvétellel összefüggő intézkedések keretében a megállapodások aláírásra történő előkészítése, valamint az átvevő intézmények alapító okiratának kiadmányozásával összefüggő kötelező szakmai véleményeztetés folyamatban van.

3) A gyermekjogi képviselő válasza

A gyermekjogi képviselő tájékoztatása szerint a szentesi gyermekotthonban a tüzeset 2015. augusztus 28-án történt. Személyi sérülés nem volt, a gyermekek mentése, biztonságos környezetben helyezése még aznap megtörtént. A tüzeset idején az intézményben 52 fő volt elhelyezve. Közülük 2015. augusztus 28-án 14 gyermeket helyeztek el a Gyermekotthonba. 2015. augusztus 30-án további 5 gyermek került a makói intézménybe, akik a tüzeset idején nyári kapcsolattartáson otthon voltak. További 4 fő engedély nélküli távozása miatt 2015. augusztus 29-ét követően került a Gyermekotthonba. A többieket más lakásotthonokban és nevelőszülőknél helyezték el, több utógondozott fiatal felnőtt pedig kérte az ellátás megszüntetését. A gyermekjogi képviselő tájékoztatott arról is, hogy a vizsgálattal érintett gyermekotthon és lakásotthonban élők teljes körű ellátásával kapcsolatban *több alkalommal tett észrevételt* a fenntartó, valamint a Csongrád Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályánál. A helyzet rendezése érdekében azonban csak időleges változások történtek, de számottevő előrelépést nem tapasztalt.

4) A helyszíni ellenőrzés tapasztalatai

4.1 A 2016. április 6-án tartott, előre be nem jelentett helyszíni ellenőrzésen a vizsgálatot végző munkatársaim konzultáltak az intézmény igazgatójával és két szakmai vezetőjével, meghallgattak öt gondozott gyermeket, megtekintették a Vásárhelyi u. 1-3. szám alatti gyermekotthont, továbbá a Szent Lőrinc u. 6. szám, és Ráday u. 5. szám alatt található lakásotthonokat.

Munkatársaim a helyszínen a következő dokumentumok másolatának rendelkezésére bocsátását kérték az intézmény vezetőjétől:

- működési engedély,
- szakmai program,
- házirend
- az időben utolsó gyámhatósági, fenntartói, népegészségügyi hivatali ellenőrzési anyag,
- létszámadatok
- ellátmány folyósítását igazoló irat,
- zsebpénznyilvántartás
- étlapok (aktuális, két hét visszamenőleg, egy hét előre)
- önálló csoportgazdálkodási szabályzat.

A vizsgálatot végző munkatársaim munkáját mind az intézmény vezetője, mind a munkatársai maximálisan segítették. A helyszíni vizsgálat tapasztalatai, valamint a rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján a következő tényállás rögzíthető.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal 2015. december 4-én kiállított tanúsítványa szerint az intézmény fenntartója a KLIK. A Gyermekotthonban az engedélyezett férőhelyszám 48 fő (4x12 fő csoport), a nevelőszülői hálózatban pedig 53 fő szerepel. A *Gyermekotthon határozott idejű működési engedélye 2016. december 31-éig szól*, a nevelőszülői hálózat működési engedélye határozatlan idejű. A lakásotthonok ugyancsak határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek.

A Gyermekotthonnak korábban 20 főre volt működési engedélye. A férőhelybővítésre a szentesi gyermekotthon leégését követően volt szükség, ugyanis az ott élő gyermekek egy részét Makóra helyezték. A leégett tagintézmény újjáépítésének határidejéről még nincs információ.

A szentesi gyermekotthonból érkezett gyermekeket az intézmény korábban kollégiumként funkcionáló 2. emeletén helyezték el. A részleges felújítás (festés) 2015 októberétől 2016 februárjáig tartott, addig minden gyermek a 2. emeleti szobákban lakott. Az intézményvezető elmondása szerint a Gyermekotthon működését nagyban nehezítette, hogy a szentesi gyermekek érkezését követően átszervezéseket kellett végrehajtani. Meg kell oldani a korábban Szentesen dolgozók utaztatását is, az ő munkaidejükbe az utazás is beleszámít, az így kieső munkaidőt más kollégák beosztásával tudták csak pótolni. Az átszervezés, illetve utaztatás miatt nagyon sok az intézményekben hosszú ideje dolgozó munkatárs kiégett, illetve pszichés problémákkal küzd, ezért betegállományba ment. Az ő helyettesítésüket az igazgató az iskolai gyermekfelügyelők beosztásával tudja csak megoldani. A rendelkezésekre bocsátott iratok és információk szerint a helyszíni vizsgálat idején *a gyermekotthon 48 férőhelyén 37 gyermek (14 lány és 23 fiú) volt elhelyezve*. Közülük nyolc gyermek ideiglenes hatályú beutalt, négyen átlagos szükségletűek, 16 fő különleges, két fő kettős szükségletű és hét utógondozott fiatal felnőtt.

A lakásotthonok engedélyezett férőhelye 12-12 fő. A Ráday utcai lakásotthonban 10 gyermek (5 lány és 5 fiú) él. Közülük egy átlagos, 3 fő pedig különleges szükségletű, hatan pedig utógondozottak. A Szent Lőrinc utcai intézményben ugyancsak tízen vannak (2 fő ideiglenes hatályú beutalt, 3 fő különleges szükségletű, illetve 3 fő utógondozott). Az engedély nélküli távollétek és előzetes letartóztatásba helyezés miatt azonban a létszám folyamatosan változik.

A hat gyermekcsoportnak (4 gyermekotthoni és a 2 lakásotthoni) két szakmai vezetője van. Minden csoportban egy nevelő és négy gyermekfelügyelő dolgozik, a főállású pszichológus ez év augusztusában nyugdíjba megy, jelenleg éppen a felmentési idejét tölti. A 6 csoportban a vizsgálat idején egy fejlesztő pedagógus és egy félállású pszichológus dolgozott.

Az intézményben hetente kétszer rendel az iskolaorvos, a szakellátásban lévő gyermekeket is kezeli, probléma esetén a rendelőjében fogadja őket. Korábban állandó védőnőt is alkalmaztak, erre azonban jelenleg nincs lehetőség, a városi védőnő heti két alkalommal jár az intézménybe. A gyermekfelügyelők között van egészségügyi végzettségű munkatárs is, aki kisebb balesetek esetén segíteni tud. A gyógyszereket zárható gyógyszereszekrényben tárolják.

Abban az időszakban, amikor minden csoport a második emeleten volt elhelyezve, az ügyeletes munkatárs a gyógyszerdobozt felvitte a második emeletre, a gyermekek a nevelők két emelet közötti ingázása idején hozzáférhettek a gyógyszerekhez, a panaszban említett esemény emiatt történhetett meg. A *dobányzás* folyamatos problémát jelent az intézményben. Az intézményi pszichológus és külső szakember segítségével is próbálkoznak leszoktató programokkal, sajnos eredménytelenül. A *droghasználatra* rátérve elmondták, hogy a biofű szívása a legjellemzőbb, ebben a tárgykörben toxikológus szakember tartott már előadást az intézményben. A rendelkezésemre bocsátott *zsebpénznyilvántartás* szerint pedig a gyermekek 2015 novemberéig, a tárgyhó közepéig átvették a zsebpénzüket, ez követően azonban már csak a hónap végén kapják meg.

4.2 A lakásotthonok és a Gyermekotthon csoportjai (a továbbiakban: csoportok) az intézmény által rendelkezésre bocsátott nyilvántartás szerint folytattak csoportgazdálkodást. A havi ellátmányok a csoportokhoz a fenntartótól *2015 januárjától* – áttekintett adatok szerint – rendszertelen időpontokban és változó összegben érkeztek. A vizsgált időszak kezdetétől 2015 januárjától egészen decemberéig 4 csoportra oszlott az ellátmány összege, az 1. és a 2. számú csoport számára biztosított összeg közel azonos összegű volt, jellemzően a 2. csoportnál láthatóan valamennyire kevesebb összegben, alkalmanként 72.000, illetve 92.000 Ft-tól 255.600 illetve 244.950 Ft-ig terjedt. A 3. és 4. csoport szintén közel azonos ellátmányból gazdálkodhatott, jellemző összegek a 30.000 Ft-ól 80.000 Ft-ig terjedtek. 2015 decemberében 6 csoport kapott ellátmányt, legkevesebbet a 3. és a 4. csoport, 65.000 Ft-ot, a 2. csoport 87.000 Ft-ot, az 1. csoportban 150.220 Ft-ot, míg az 5. és 6. csoport egyformán 244.950 Ft-ot kapott.

Az ellátmányok az alábbi időpontokban érkeztek, *2015. január 30-án, március 25-én, április 16-án, május 22-én, június 17-én, majd 26-án, július 30-án, augusztus 18-án, október 2-án, november 23-26 között*, valamint – a konkrét dátum ismerete nélkül – decemberben. Az adatok alapján 2015-ben ellátmányt 11 alkalommal biztosított a fenntartó, volt olyan hónap, hogy ellátmány februárban és szeptemberben nem érkezett, de volt olyan is, hogy egy hónapban 2 alkalommal is volt, az ellátmányok biztosításának időpontja között több alkalommal másfél – 2 hónap is eltelt.

A 2016-ra vonatkozó adatok szerint ez évben *ellátmányt* először 2016. január 29-én kapott az intézmény, amelyből az 1-2. csoport, illetve a 3-4. azonos összegben részesült, az 5-6. csoport nem kapott. 2016 *februárjában összesen 5 alkalommal* volt ellátmány, 5-én, 16-án, 22-én, 24-én, 26-án. A február 5-én biztosított összesen 29.500 Ft-ot az 1. csoport kapta, a február 16-án rendelkezésre álló 40.000 Ft-os ellátmányon 6 csoport osztozott, 1-2 csoport 8-8000 Ft, míg a többi csoport 6-6000 Ft összegben. A 2016. február 22-én 360.000 Ft összegű ellátmány érkezett, melyből az 1-2. csoport 100-100.000 Ft, a többi csoport 40-40.000 Ft-ban osztozott meg. A 2016. február 24-én érkezett 334.200 Ft esetében az 1. csoport kapott 118.000, a 2. csoport 105.000, míg a többi 27.775 Ft-ot. A hónapban utolsóként biztosított 24.890 Ft-nyi ellátmány fölött a 2. (2.800 Ft), 3. és 4. (10.940-10.940 Ft), és 6. csoport (210 Ft) rendelkezett. *2016 márciusában 6 alkalommal* március 11-én, március 18-án, március 22-én, kétszer pedig március 23-án, illetve március 24-én érkezett ellátmány, amelyet az 1-2. csoport, illetve a 3-6. csoport azonos mértékben kapott meg, illetve az utolsó 78.665 Ft-os összegből csak a 3-6. csoport részesült.

A tagintézmény vezetősége elmondta, hogy a fentiek szerinti ellátmányt a fenntartó készpénzben adja át a székhely intézménynek Hódmezővásárhelyen, ahol a makói tagintézmény kollegái azt átveszik, majd kiosztják még aznap, vagy másnap a csoportoknak.

Az *intézmény önálló csoportgazdálkodásáról szóló belső szabályzata értelmében* a csoportban lakó ellátottak számával arányos a csoportgazdálkodás. A gyermekotthoni csoportban 10.000 Ft/hó, míg a lakásotthonokban 21.300 Ft/hó. Az igénylést minden hónap 28. napjáig kell megküldeni a fenntartónak. Az ellátmány felvételére havonta, az elszámolásokat követően történik, 30 napos felhasználási határidővel. Az ellátmány összegével elszámolni az átvételtől számított 25 napig szükséges. Az elszámolás helyessége esetén a következő ellátmány kifizetésre kerül.

4.3 A Gyermekotthon egyes csoportjainak *tárgyi körülményeivel összefüggésben a következőket tárta fel a helyszíni vizsgálat*. A Gyermekotthon 4 csoportja az épület 1. és 2. szintjén helyezkedik el,

emeletenként 2-2 csoporttal. A lakószobák a hosszú folyosóról nyílnak, néhány ajtaja beszakadva. A szobák mindenütt 4 fő elhelyezésére alkalmas fekhely van, a szobákban ezen kívül található még az ágyak fölött polcrendszer, illetve a falba épített, jellemzően zárt, ruhák tárolására szolgáló szekrény, egy-egy asztal egy-egy székkal. A szobák bútorzata jelentősen elhasználódott, különösen rossz állapotú, de az első emelet néhány szobájában adományból új ágy is volt. A lakószobákban jellemzően – nem a napi használatból eredő – rendetlenség uralkodott, bevetetlen ágyak, szétszórt ruházat, egy-két szobát kivéve az otthonosság nem volt érzékelhető.

A gyermekek ruházatára is rákérdezve kiderült, hogy a szekrényeikben csak minimális mennyiségű ruha volt „behányva”. Egy gyermek a kérdésre, hogy mit vesz fel másnap, azt válaszolta, hogy majd megoldja. Cipője van, ami rajta van és még egy papucs. A gyermek felsője koszos volt. A nevelők közben elmondták, hogy azért nincs több ruhájuk a gyermekeknek, mert azt eladják, illetve saját érdekükben néhány ruhát külön a raktárban elzárva őriznek.

A csoportgazdálkodási szabályzat az NM rendelet 77. §-ában foglaltaknak megfelelően ugyanakkor azt rögzíti, hogy *„a teljes körű ellátás részeként nyújtott ruházat legalább 6 váltás febréműt, valamint 3 váltás hálóruhát, továbbá az évszaknak megfelelő legalább 2 váltás hétköznapi (otthoni és utcai) felsőruhát és cipőt, valamint alkalmi és sportruházatot tartalmaz. A ruházat tisztításáról, javításáról az ellátását nyújtó gondoskodik, amelybe olyan mértékben vonja be a gondozott gyermeket, amely életkorának megfelelően tőle elvárható. Az ellátást nyújtó a gondozott gyermek szükségletei, valamint a ruházat elhasználódása szerint gondoskodik a ruházat beszerzéséről, illetve annak cseréjéről.”*

A vizesblokkok csoportonként biztosítottak, a nemenkénti fürdést a nevelők koordinálják, csak a 2. emeleti zuhanyzóban volt függöny. Az illemhelyek nemenkénti elkülönítése nem megoldott, a WC mellett toalett papír nem volt, a nevelők elmondása szerint azt a gyermeknek előbb el kell kérni, hasonlóan az illemhely használata után a szappanhoz és törölközőhöz.

A *csoporthoz nappali szobája* mindkét szinten egymás mellett található, az első emeleten átjárhatóak, a második emeleten teljesen egybe nyitott helyiségben van, amely utóbbi *síralmasan lepusztult bútorzattal, felszakad kanapékkal berendezett*, a gyermekek szórakoztatását egy működőképes Tv készülék biztosítja, illetve mellette látható volt egy filmek lejátszására alkalmas készülék.

A csoportoknak nincs konyhája, így a reggeli és az esti étkezést hideg étellel oldják meg. Az egyik gyermek elmondta, hogy szeretnének néha meleg vacsorát is enni, amelyhez van egy gáztűzhelyük, azonban most azt sem tudják használni, mert a palack kifogyott és nincs pénz a kicserélésére. A nevelő pedig jelezte, hogy már rezsóval is próbálkoztak, de azt nem bírja el az épület elektromos hálózata. *A gyermekek kifogásolták az étkezés minőségét és mennyiségét is, állításuk szerint reggelire csak kenyeret kapnak, amelyen nincs vaj. Szeretnének péksüteményt is kapni, pl. túrós buktát, kakaós csigát. Kifogásolták még a leves minőségét, mivel csak levet kapnak, „amelyben csak csont van és nem hús”, amit az egyik nevelő is megerősített.*

Étkezni a folyosón középen elhelyezett asztalnál lehet mindkét szinten, amelyet 10-12 szék vett körül. A nevelők elmondása szerint ezért a csoportok egymást váltva esznek. Mindegyik csoportnak van ételiszter raktára, hűtője, itt a legalapvetőbb reggelihez és vacsorához szükséges ételisztereket tárolják, a hűtőben nagyon sok kolbász volt, illetve különböző szendvicskrém, néhány joghurt, puding. Tartós ételiszterként adományból származott zöldborsó, zöldbab konzerv, emellett többek között tartós tej, pár csomag száraz tészta, kakaópor, mustár, nutella, müzli és néhány literes üdítő is volt a polcokon. Az ételiszterraktárban ruhákat is tárolnak.

A gyógyszereket külön elzárva tartják a második emeleten, amelyek főleg láz- és fájdalomcsillapító, nátha kezelésére szolgáló szerek. A nevelő tudomása szerint az otthonban egy gyermek szed rendszeresen gyógyszert.

A lakásotthonok tárgyi felszereltsége megfelelő, a Szent Lőrinc utcai lakásotthon egy lakószobájáról hiányzott a bejárati ajtó, de a helyére átmenetileg sötétítő függönnyt rögzítettek. A tagintézmény vezetője elmondta, hogy a tagintézmény iskolája részt vesz az iskolai gyümölcs programban, a lakásotthon és gyermekotthon lakói közül azok, akik az iskolájukba járnak, ezen keresztül is hozzájutnak a gyümölcshöz és a zöldséghez. Így heti szállítás mellett minden héten kapnak a gyerekek egy-egy almát, paradicsomot és 2 dl-es szivószálas üdítőt.

A Gyermekotthon csoportjaiban lakó gyermekek étkezését az önkormányzat és a KLIK finanszírozásában biztosítják. Az önkormányzat hétköznapokon napi háromszori étkezést nyújt, amelynek összege korcsoportonként változó az alsós gyermek esetében 628 Ft/nap, a felsős gyermek esetén 678 Ft/nap, szakiskolás gyermek pedig 865 Ft/nap. Ezeket az étkezéseket a gyerekek az iskolában, a központi konyhán keresztül veszik igénybe. A KLIK finanszírozza a reggelit és a vacsorát az általános iskolásoknál 387,85 Ft/nap, a szakiskolásoknál 440,8 Ft/nap összegben, továbbá a tanítás nélküli napokon és hétvégén a gyermekek tízórait és uzsonnáját, az ebédet pedig vállalkozástól vásárolják, aki oda is szállítja az ételt 705 Ft/nap összegért. Speciális étkezési igényű gyermekük jelenleg nincs, de korábban volt ilyen igény, amit megoldottak. A lakásotthonokban leginkább helyben főznek, jellemzően, amit a gyermekek szívesen fogyasztanak. A lakásotthonok kamrái és hűtői, fagyasztói élelmiszerekkel fel voltak töltve.

A be nem jelentett helyszíni vizsgálat során munkatársaim bekérték a gyermekcsoportok étlapjait a vizsgálatot megelőző két hétre visszamenőlegesen, az aktuális hétre és egy hétre előre tervezetett. Kifejezetten a gyermekotthoni csoportok étlapját elemezve megállapítható, hogy az étlap szerint tejet, tejfeleséget a gyermekek jellemzően reggelire kapnak tanítási időben, elvéve volt sajt, néhány esetben puding. Gyümölcsöt, nyers zöldséget tanítási időben a konyha naponta biztosít jellemzően alma, narancs, retek és póréhagyma formájában. Hétvégén, illetve a tanítási szünetekben szerepel az étrendben tejfeleség és zöldség, gyümölcs. Mindkét étkeztetésben jellemző uzsonna az édes jellegű péksütemény, aprósütemény. A vizsgálat során a tagintézmény-vezető hivatkozott arra, hogy a gyermekotthonokra nem vonatkozik a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet.

4.4 A helyszíni vizsgálat során munkatársaim megballgattak egy ez évben 18. életévét betöltő lányt és egy 17 éves fiút, 13 éves testvérét és két 15 éves fiút. A gyermekek már több éve gyermekvédelmi gondoskodásban élnek, a szentesi gyermekotthonból kerültek Makóra. A lány augusztusra várja a gyermekét, az általános iskolát elvégezte, szeretne gyermekével együtt nevelőszülőhöz kerülni és fodrásznak tanulni. A nagykorúsághoz közel álló fiú elkezdte a katonai középiskolát, de néhány hét múlva abbahagyta. A 13 éves fiú jelenleg magántanuló, a szeretne nappali rendszerű oktatásban részt venni, szakácsnak tanulni. A nevelői szerint zenében, rajzban kifejezetten tehetséges. A két 15 éves fiú az intézmény belső iskolájában tanul. Arra a kérdésre, hogy az oktatásban nem résztvevők mivel töltik a napjaikat, a tanulók a szabadidejüket, azt válaszolták, hogy „semmivel”. A nappaliban eszköz nélküli edzőgyakorlatot végeznek, tévét néznek. A gyerekek koruknál fogva a legmagasabb összegű zsebpénzre (5130 forint) jogosultak. Ezt az összeget szabadon használhatják fel, jellemzően ebből fedezik a hazalátogatásuk költségét is. Beszámoltak arról, hogy amíg korábban már hónap elején megkapták a zsebpénzt, az elmúlt időszakban későn, a hónap közepén, sőt a hónap végén jutnak hozzá a zsebpénzükhöz. A nevelőkkel kapcsolatban elmondták, hogy jó kapcsolatot ápolnak velük, de akit nem szeretnek, azt „kipiszkálják”, emellett azt is megjegyezték, hogy a fenntartó munkatársaival már több alkalommal volt nézeteltérésük. A letéti számláról kért pénzzel kapcsolatban többen is panaszt fogalmaztak meg, miszerint 2-3 hónapos késedelemmel kapják meg a kérelmezett összeget. Elmondták, hogy a nevelőnél kell jelezniük az igényüket, aki továbbítja a kérelmet a szakmai vezetőhöz, és a szakmai vezető fordul a KLIK-hez az igényükkel. *A gyermekek szerint az ételek minősége kifejezetten rossz, reggelire egy szelet kenyeret kapnak felvágottal a hozzá felszolgált tea pedig ihatatlan.* A gyerekek elmondása szerint a gyermekvédelmi gyám mindig elérhető, bátran fordulhatnak hozzá, személyesen heti-kétheti gyakorisággal jár hozzájuk, a Gyermekotthonba.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (4) bekezdése alapján a biztos a hatóságok tevékenysége során felmerült, az alapvető jogokkal kapcsolatos visszasság megszüntetése érdekében hivatalból eljárást folytathat.

A hivatalból indított eljárás természetes személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érintő visszásság kivizsgálására vagy egy alapvető jog érvényesülésének átfogó vizsgálatára irányulhat. Az Ajbt. 1. § (2) bekezdés a) pontja szerint a biztos – különösen hivatalból indított eljárások lefolytatásával – megkülönböztetett figyelmet fordít a gyermekek jogainak védelmére. Az Ajbt. 18. § (2) bekezdés a) pontja szerint az állami vagy önkormányzati feladatot ellátó szerv közszolgáltatást végző szervnek minősül. A Gyvt. 95. §-a alapján az otthont nyújtó ellátás biztosítása állami feladatnak minősül. Ebből következően pedig *a gyermekvédelmi szakellátás intézményei közszolgáltatást végeznek*, így tevékenységük vizsgálatára kiterjed a hatásköröm.

II. A vizsgált alapjogok és elvek tekintetében

Az alapjogi biztos egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggés-rendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmanintézmény megalakulása óta az alapjogi biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek. A jelentés megállapításaival összefüggésben ismételten hivatkozom arra, hogy az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek szövege az Alaptörvény Negyedik Módosításának hatályba lépését követően továbbra is nagyrészt megegyezik az Alkotmányban foglaltakkal, az alkotmányos követelmények és alapjogok tekintetében jellemzően nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek ellentétesek volnának a korábbi alkotmányunk szövegével. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy *„az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”*. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi élel azt mondta ki azt, hogy *„az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.”*

Ha összevetjük az Alaptörvény II. cikkében, illetve az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében foglaltakat a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 54. § (1) bekezdésének és a 67. § (1) bekezdésének szövegével, akkor az állapítható meg, hogy a vizsgálat tárgyát képező jogállamiság elve és a gyermekek jogainak védelme tekintetében nem hoz olyan koncepcionális változást az Alaptörvény szövege, mely a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat elvetését, vagy jelentős tartalmi átértékelését alátámasztaná. Így elvi megállapításaim megfogalmazása, az alapjogok értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírósági döntés megszületéséig – irányadónak tekintem az Alkotmánybíróság által mind az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően, mind pedig az azt követően meghozott határozataiban, azok indokolásában kifejtett megállapításokat, következtetéseket.

1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország független, demokratikus jogállam*. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Az Alkotmánybíróság a 30/2012. (VI. 27.) AB határozatában kimondta, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és az Alkotmány 2. § (1) bekezdése azonosan deklarálja a jogállami klauzulát, tehát az eddig kialakított alkotmánybírósági gyakorlat továbbra is relevánsnak tekintendő.

Az Alkotmánybíróság szerint a jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is *világosak, egyértelműek*, működésüket tekintve *kiszámíthatóak* és *előreláthatóak* legyenek a norma címzettjei számára. Az irányadó alkotmánybírói tézis szerint a jogállamiság elvéből folyó követelmény a közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége: a közhatalommal rendelkező szervek a *jog által megállapított működési rendben*, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott *korlátok között* fejtik ki tevékenységüket. Az alapjogok valódi érvényesülését képes kiüresíteni, megbénítani a szabályozás vagy a jogalkalmazás hibáiból, zavarából adódó kiszámíthatatlanság, az eljárásra vonatkozó garanciális szabályok félre tétele, figyelmen kívül hagyása.

2. *A gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jogát az Alaptörvény XVI. cikke (1) bekezdése rögzíti.* A gyermeket főszabályként minden olyan alapvető jog megillet, mint bármely más embert, de ahhoz, hogy a jogok teljességével képes legyen élni, biztosítani kell számára az életkorának megfelelő minden feltételt a felnőtté váláshoz. Erre tekintettel kifejezetten a gyermekek jogaként rögzíti a törvény a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemre és gondoskodásra való jogot. E védelemre és gondoskodásra a gyermek mindenkivel szemben igényt tarthat. Ennek megfelelően a gyermek szülei, családja, az állam és a társadalom valamennyi tagja is köteles a gyermek jogait tiszteletben tartani, és a társadalom fennmaradásának zálogaként biztosítani számára a megfelelő fejlődéséhez szükséges feltételeket. A gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való joga az állam kötelességét alapozza meg a gyermek személyiségfejlődése intézményes védelmére. A gyermek, mint az alapjogok alanya oldalán az életkorból adódó hátrányokat az állam oldaláról az az intézményvédelmi kötelezettség egyenlíti ki, hogy az államnak aktívan kell cselekednie a gyermekek alapvető jogainak előmozdítása, érvényesülése és védelme érdekében.

Ezt az alaptételt megtaláljuk a *Gyermekek Jogairól Szóló ENSZ Egyezmény* preambulumban is, amely rögzíti, hogy a gyermeknek, figyelemmel fizikai és szellemi érettségének hiányára, különös védelemre és gondozásra van szüksége, nevezetesen megfelelő jogi védelemre, születése előtt és születése után egyaránt. Az Egyezmény 1991-től a magyar belső jog részévé vált, részes államként Magyarország kötelezettséget vállalt a gyermekkel foglalkozó és védelmét biztosító intézmények létesítésre, valamint ezen intézményekben a jogszabályoknak megfelelő szakmai létszám, szakértelem, biztonság, az egészséges környezetet biztosítására. Az Egyezmény 3. cikke továbbá alapelveként valamennyi, gyermekekkel kapcsolatba kerülő állami intézményt és hatóságot a gyermek legjobb érdekének megfelelő eljárásra, döntésre kötelez. Az Egyezmény 3. cikk 3. pontja szerint a részes államok gondoskodnak arról, hogy a gyermekkel foglalkozó és védelmét biztosító intézmények, hivatalok és létesítmények működése megfeleljen az illetékes hatóságok által megállapított szabályoknak, különösen a biztonság és az egészség területén, ezek személyzeti létszámával és szakértelmével, továbbá a megfelelő ellenőrzés meglétével kapcsolatban.

Utalnom kell arra is, hogy a szülői gondoskodást mellőző gyermekek védelme érdekében fogadta el az *Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 1698. (2005) számú ajánlását* az intézetben élő gyermekek jogairól. Az ajánlás feladatként határozza meg az intézetben nyújtott oktatás, ellátás minőségének javítását, a nem megfelelő intézetek bezárását, illetve hogy a gyermeket úgy kell a családnál elhelyezni, hogy az jobb alternatívát jelentsen számára, mint az intézeti nevelés.

III. Az ügy érdemében

1. Az intézmény működési engedélyével, valamint a gyermekcsoportok ellátmányának fenntartói utalásával kapcsolatos megállapítások

A szentesi gyermekotthon 2015. augusztusi leégése rendkívüli, előre ki nem számítható esemény volt, a leégett intézményben élő gyermekek elhelyezéséről haladéktalanul gondoskodni kellett. A kért adatszolgáltatás szerint a makói Vásárhelyi utcai gyermekotthonba 2015. augusztus 28-a és 30-a között összesen 19 gyermek érkezett, majd szeptember hónapban pedig további 4 gyermek került az intézménybe.

A Vásárhelyi utcai Gyermekotthonban gondozott gyermekek száma tehát 2015 szeptemberében csak a szentesi gyermekotthonból érkezett gyermekekkel is meghaladta a működési engedély szerinti 20 főt. A szentesi gyermekotthon leégését követően nyilvánvaló volt, hogy az épületek helyreállítása hosszabb időt vesz igénybe, az ott élő gyermekeket befogadó intézményben férőhelybővítésére lesz szükség. A működést engedélyező, illetékes kormányhivatal a férőhelybővítést tartalmazó tanúsítványt azonban csak 2015. december 4-én állította ki.

Az NM rendelet 125/A. § (1)-(2) bekezdése szerint, ha a *lakásotthonban*, illetve – ha a gyermekotthon gazdálkodási rendje lehetővé teszi – a *gyermekotthoni csoportban önálló csoportgazdálkodás* folyik a működtető által a lakásotthon, a csoport számára rendelkezésre *bocsátott havi ellátmányból*. A csoportgazdálkodás alapvető pedagógiai célja a családi háztartás vezetésének modellezése azért, hogy a gondozott gyermek képessé váljon majd a saját háztartás vezetésére.

A rendelkezésemre álló adatok szerint 2015 januárjától 2015. november végéig 4 csoport kapott ellátmányt és végül *csak 2015 decemberében érkezett 6 csoportra ellátmány*. A fenntartó 2015 szeptemberében, vagyis amikor már a szentesi gyermekotthonból érkező gyermekekről is gondoskodott a gyermekotthon számára ellátmányt egyáltalán nem folyósított. 2016-ban pedig először január végén kaptak ellátmányt a csoportok, februárban összesen 5, márciusban pedig 6 alkalommal érkezett ellátmány. Összességében az ellátmány folyósítása rendszertelen, érkezése kiszámíthatatlan volt. Mindebből következően a gyermekotthoni csoportok kiadásai – ideértve a gyermek élelmezésére fordítható összeget is – tervezhetetlenné vált.

A Gyvt. 53. § (7) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek családi pótlékának felhasználható részét a gyermek teljes körű ellátására vagy teljes körű ellátásának kiegészítésére kell fordítani, így *különösen ruházattal, szabadidő-eltöltéshez, kulturálódáshoz, játékhöz, sporthoz szükséges eszközökkel való ellátására, fejlesztésére, tehetségének gondozására, továbbá a gyermekotthonban elhelyezett gyermek zsebpénzének biztosítására*. Az NM rendelet 125/B. § (1) bekezdése szerint a gyermekotthon vezetője gondoskodik a gyermekotthonban elhelyezett gyermek családi pótlékának a Gyvt. 53. § (7) bekezdése szerinti felhasználásáról.

A helyszíni vizsgálat tapasztalatai alapján a gondozott gyermekek nem rendelkeznek az NM rendelet 77. §-ában felsorolt ruházattal, a családi pótlék pedig jelentős késedelemmel érkezett, amely miatt az intézményben élő gyermekeknek nem tudnak ruhát, illetve cipőt venni, sőt a jogszabály alapján járó zsebpénzüket is késedelmesen, rendszertelenül kapják meg.

Mindezek alapján megállapítom, hogy az ellátmány és a családi pótlék rendszertelen, előre ki nem számítható folyósítása ellehetetlenítette a csoportgazdálkodás jogszabályban meghatározott pedagógiai célját, amely nyomán a kialakult helyzet a jogállamiságból eredő jogbiztonság követelménye, valamint az intézményben élő gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való jogával összefüggésben súlyos visszásságot okozott.

2. A Vásárhelyi utcai Gyermekotthon tárgyi körülményei és a gyermekek étkeztetése

2.1 Az *elhelyezési feltételeket* az NM rendelet 124. § (4)-(7) bekezdései határozzák meg. Eszerint a csoport számára hálósobákból, közös nappali szobából, konyha-étkezőből, fürdőszobából és nemenkénti illemhelyekből álló önálló lakóteret kell biztosítani, amit a mindennapi életvitelhez szükséges bútorokkal, berendezési tárgyakkal, eszközökkel kell felszerelni. Egy hálósobában legfeljebb 4 gondozott gyermek helyezhető el. A minimálisan biztosítandó lakóterület gyermekenként 12 négyzetméter. A gondozott gyermek személyes használati tárgyait és ruházatát a csoport lakóterében, társaitól elkülönítetten kell elhelyezni. A több csoport elhelyezésére szolgáló gyermekotthonban sportolásra alkalmas termet, udvart, a látogatók fogadására alkalmas helyiséget, terápiás célú foglalkozásokhoz (pszichológiai, gyógypedagógiai), korrepetáláshoz szükséges csoportszobát is ki kell alakítani. A gyermekotthoni csoportban a gondozott gyermekekkel foglalkozó munkatársak (nevelő, gyermekfelügyelő, gondozó) számára a csoport lakóteréhez kapcsolódó önálló helyiséget kell biztosítani, ahol a gyermekkel szükségessé váló egyéni beszélgetéseket lefolytathatja, adminisztrációs feladatait végezheti, és éjszaka tartózkodhat.

A vizsgálat során feltártam, hogy a gyermekotthonban *az illembhelyek nemenkénti elkülönítése nem megoldott*, a csoportoknak *nincs konyhája, önálló étkezője* és nem alakítottak ki látogatók fogadására alkalmas helyiséget sem. Mindennapi életvitelhez szükséges bútorok, berendezési tárgyak és eszközök ugyan vannak a gyermekotthonban, azok állapota azonban rendkívül elhasznált, nincsenek a szabadidő hasznos eltöltésére alkalmas játékok, könyvek, sporteszközök. Mindebből következően a gyermek nem is motiváltak arra, hogy lakókörnyezetükre vigyázzanak, azt szépítsék, otthonossá tegyék, a „semmittevés” pedig a gyermekek között agressziót növeli.

Összességében megállapítom, hogy a gyermekotthon tárgyi feltételei alkalmatlanok a gyermekvédelmi gondoskodásban élők megfelelő szintű ellátására, amely visszásságot okoz az érintett gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való jogával összefüggésben, egyúttal sérti az Egyezményben vállalt kötelezettséget is.

2.2 A gyermekek étkezésének szabályait a Gyvt. 21. §-a és 21/A. §-a határozza meg. A Gyvt. 21. § (1) bekezdés e) pontja alapján természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani – többek között – a gyermekotthon vezetője kérelmére az általános iskolai és a közép fokú iskolai menzai ellátás keretében.

A Gyvt. 21/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján pedig, amennyiben a törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést kell biztosítani. A Gyvt. 21/A. § (4) bekezdése pedig azt rögzíti, hogy a bentlakásos intézményben az intézményi gyermekétkeztetés keretében biztosítani kell az iskolai tanítási napokon a reggeli és vacsora főétkezést, és az iskolai tanítási napokon kívül a reggeli, ebéd és vacsora főétkezéseket, valamint a tízórai és uzsonna kisétkezéseket. A gyermekétkeztetést a Gyvt. 21/A. § (5) bekezdése szerint a szakosított szociális ellátást nyújtó és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmény az intézményben elhelyezett gyermekek részére biztosítja.

A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet 1. § (3) bekezdése szerint *a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény (a továbbiakban: Gyvt.) szerinti lakásotthon, valamint a főzőkonyhával nem rendelkező gyermekotthon és utógondozó otthon vonatkozásában csak a 2. §-ban, a 4. § (2) és (3) bekezdésében, a 8. §-ban, a 10. § (1) bekezdésében, valamint a 14. § (1) bekezdés a), c)-h) pontjában és (2)-(4) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.* Ez a rendelkezés azonban az egészségügyi intézmények egészségügyi válsághelyzeti terveinek tartalmi követelményeiről, valamint egyes egészségügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 43/2014. (VIII. 19.) EMMI rendelet 19. §-a alapján nem lépett hatályba. Erre a szabályozásra hivatkozott az intézményvezetője is a helyszíni vizsgálat alatt.

Az előzőekkel szemben rá kívánok mutatni arra, hogy az NM rendelet 76. § (1) bekezdése az alábbiakat rögzíti a gyermekek étkeztetésével kapcsolatban: *„a gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést kell biztosítani, a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően.”* Az NM rendelet tehát a gondozott gyermekek tekintetében is egyértelműen előírja a 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet alkalmazását. A 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet 7. §-a meghatározza a naponta biztosítandó élelmiszereket, élelmiszercsoportokat, illetve korlátozásokat és tilalmakat: az egész napos étkeztetés esetén egy főre biztosítandó legalább *négy adag zöldség* – ide nem értve a burgonyát – vagy gyümölcs, ezekből legalább egy adag nyers formában, három adag gabona alapú élelmiszer, melyből *legalább egy adagnak teljes kiőrlésűnek kell lennie.* Tíz étkezési nap alatt összesen pedig egész napos étkeztetés esetén egy főre 5 liter tej vagy ennek megfelelő mennyiségű kalciumtartalmú tejterméket ír elő.

Szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy az alapvető jogok biztosa már az *AJB-797/2011. számon kiadott jelentésben* is hangsúlyozta, hogy kiemelten fontos a gyermekek életkorának megfelelő egészséges táplálkozásának biztosítása a gyermekvédelmi szakellátás rendszerében is.

A gyermekek étkeztetésével összefüggésben – különös tekintettel a reggelire – az étlapok és a gyermek által elmondottak között *ellentmondást* tapasztaltam.

Az ellentmondás feloldására – tekintettel arra, hogy a hatáskörömet meghatározó törvényi rendelkezések értelmében alakszerű, a bíróság, hatóság előtt zajlóhoz hasonló jellegű bizonyítást nem végezhetek – nincs lehetőségem. *Fel kívánom hívni a figyelmet ugyanakkor, hogy serdülőkorban lévő gyermekek esetében különösen fontos, hogy az elfogyasztott élelmiszerek minősége és mennyisége megfeleljen az egészséges táplálkozás követelményeinek.*

Az NM rendelet 76. § (1) bekezdése az előzőeken túl második mondatában az étkezésre fordítandó költségek nagyságáról is tartalmaz rendelkezést, amelynek keretében előírja, hogy „*a napi ötszöri étkezésre fordított költség összege naponta nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 2,4%-ánál.*” Ez utóbbi jelenleg 684 Ft/fő/nap összeget jelent.

A jogszabályban meghatározott napi öt étkezésre fordítandó minimum összeg a vizsgált intézménynél két szerv finanszírozásából tevődik össze, szerepel benne egyrészt az önkormányzat által az iskolában biztosított napi háromszori étkezés, másrészt a fenntartó által biztosítandó további étkezések költsége. A feltárt tényállás alapján a két finanszírozó szerv által az étkezésekre fordítandó költségek összege a nyilvántartások szerint a minimum összeget meghaladják. A vizsgálat során feltártak szerint ugyanakkor a gyermekotthoni, valamint a lakásotthoni csoportok étkeztetését a rendszertelenül kifizetett ellátmányok jelentősen megnehezítették, *ami alkalmas arra, hogy a gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való jogával összefüggő visszásságot okozzon.*

3. A fenntartói jogok gyakorlásáról a többcélú közös igazgatású köznevelési és többcélú közös igazgatású gyermekvédelmi intézmények esetén

3.1 Az Nkt. 7. § (2) bekezdése értelmében a többcélú intézmény elláthatja a *köznevelési intézmény*, több különböző típusú köznevelési intézmény (így óvoda, iskola, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatói intézmény, pedagógiai szakszolgálat valamint pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmény) feladatait, *valamint összevonható nem köznevelési feladatot ellátó intézménnyel is* az Nkt. által meghatározott esetben, formában és eljárás megtartásával.

Az Nkt. 20. § (1) bekezdés d) pontja alapján a *többcélú intézmény lehet* többek között *közös igazgatású köznevelési intézmény*, amely – az Nkt. 20. § (4) bekezdése szerint – szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységek keretében különböző típusú nevelési-oktatói intézmények, továbbá egységes iskola, összetett iskola feladatait láthatja el. Az Nkt. 20. § (6) bekezdése értelmében a *közös igazgatású köznevelési intézményben* és az általános művelődési központban a *nevelő és oktató munkához kapcsolódó, nem köznevelési tevékenységet ellátó intézményegység is működhet*, amelynek tartalmát az Nkt. 20. § (7) bekezdés d) pontja határozza meg. Eszerint nevelő és oktató munkához kapcsolódó, nem köznevelési tevékenységnek minősül *minden olyan gyermekvédelmi, gyermekjóléti, szociális és egészségügyi ellátás, amely gyermekek, valamint tanköteles tanulók számára nyújtható.*

A hivatkozott rendelkezések alapján látható, hogy az Nkt. értelmében a *gyermekvédelmi szakellátási feladat nem tartozik a köznevelési tevékenységek közé*, azonban a gyermekek, a tanköteles tanulók számára gyermekvédelmi tevékenységként többcélú, közös igazgatású intézmény önálló intézményegységében ellátható. Az Nkt. 20. § (11) bekezdése csak azt rögzíti, hogy a *közös igazgatású köznevelési intézmény vezetését*, az intézményegységek munkájának összehangolását – az egyes intézményegységek azonos számú képviselőiből álló – *igazgatótanács segíti*, amely jogszabályban meghatározottak szerint részt vesz a munkáltatói jogkör gyakorlásában.

Vizsgálatom során figyelemmel voltam arra, hogy a Kormány a 202/2012. Korm. rendelet 3. § (1) bekezdésében az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként résztvevő szervként az állami fenntartású köznevelési intézmények *fenntartói jogai és kötelezettségei gyakorlására az KLIK-et jelölte ki*. E rendelkezést a 146/2015. (VI. 12.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése 2015. július 1-jei hatállyal módosította, amely szerint a KLIK jogosult az állami fenntartású köznevelési intézmények – *ide nem értve a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által fenntartott szakképző iskolákat és többcélú intézményeket* – fenntartói jogai és kötelezettségei gyakorlására.

3.2 A Gyvt. 96. § (4) bekezdése értelmében a *közös igazgatású gyermekjóléti, illetve gyermekvédelmi intézmény* szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységek keretében különböző típusú intézmények feladatát látja el.

A Gyvt. 96. § (5) bekezdése alapján az előző *a gyermek ellátásához és neveléséhez kapcsolódó nem gyermekjóléti és nem gyermekvédelmi tevékenységet ellátó intézményegység is működhet*, különösen családvédelmi szolgálat, védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, *óvodai vagy általános iskolai nevelést, oktatást, kollégiumi ellátást, nevelési tanácsadást végző intézményegység*. A közös igazgatású többcélú gyermekvédelmi intézmény a Gyvt. 2012-ben módosított 156. § (5) bekezdése alapján a gyermekotthonban működő óvoda és iskola – mint *közös igazgatású többcélú gyermekvédelmi intézmény* – önálló intézményegységként működik tovább az Nkt. alapján.

A gyermekvédelmi intézmények fenntartói jogával kapcsolatosan rendelkezést tartalmaz az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCV. törvény. E törvény 1. § 1. e) pontja értelmében *az átvett feladat* alatt értendő a 2013. január 1-jét megelőzően a települési önkormányzat vagy társulásaik által az 1. mellékletben felsorolt gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézmény – *ideértve a többcélú gyermekvédelmi intézményt is* – megszervezésével és fenntartásával nyújtott szakosított szociális ellátás és *gyermekvédelmi szakellátás*. A törvény 3. számú melléklete sorolja fel a 2014. január 1-jével állami tulajdonba kerülő integrált szociális, gyermekvédelmi intézményeket, a többcélú intézményként nevesített intézmények közt többcélú önkormányzati kistérségi társulások vannak.

A 2012. évi CXCV. törvény 10. § (1) bekezdés a) pontja a Kormányt hatalmazza fel arra, hogy az átvett intézmények, integrált intézmények fenntartásával kapcsolatos feladatokat ellátó szervezet rendeletben kijelölje. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 4. §-a az *átvett intézmények tekintetében* a gyermekvédelmi intézmények fenntartójaként az SZGYF-et, illetve megyei kirendeltségeit jelölte ki.

Vizsgálatom során figyelemmel voltam az SZGYF főigazgatójának válaszában foglaltakra is, miszerint 2013. január 1-jén 26 olyan többcélú köznevelési intézmény volt, melyekben a köznevelési feladatok mellett – gyermekotthon, lakásotthon, nevelőszülői hálózat működtetésével, összesen 86 gondozási hely 1417 engedélyezett férőhelyén – gyermekvédelmi szakfeladatokat is elláttak.

A fentiek alapján tehát rögzíthető, hogy az Nkt. alapján működhet többcélú *közös igazgatású köznevelési intézmény, amely egyben gyermekvédelmi ellátást nyújthat*. A Gyvt. alapján pedig működhet *közös igazgatású gyermekvédelmi többcélú intézmény, amelyben működhet az Nkt. szabályai szerint általános iskolai oktatást végző intézményegység*.

A jogszabályok áttekintését követően rá kell mutatnom arra, hogy a 2013. január 1-jén, és a 2014. január 1-jén *át nem vett gyermekvédelmi szakellátási feladatokat nyújtó intézmények tekintetében a fenntartói jogok átvételére kötelező előírást, határidőt egyetlen jogszabály sem tartalmaz*. A helyszíni vizsgálat alatt az intézményvezetőtől kapott tájékoztatás, a KLIK elnökének és az SZGYF főigazgatójának válaszai értelmében ugyanakkor az az álláspont körvonalazódott, hogy a gyermekvédelmi szakellátás egységes fenntartói irányítása érdekében *szükséges a többcélú köznevelési intézmények ütemezett „profilvizsgálata”, amelynek keretében a KLIK fenntartásában lévő többcélú köznevelési intézményekhez tartozó gyermekvédelmi szakellátást biztosító szakmai egységek átvételére államtitkári egyeztetést követően, ütemezetten kerül sor*. Az intézményvezető tájékoztatása szerint *a gyermekotthoni feladatok fenntartóváltásának már több kitérőt időpontja is volt 2014-től*.

3.3 Mindezek alapján megállapítható, hogy a törvényi szintű szabályozás lehetőséget ad mind a többcélú, ezen belül is a közös igazgatású köznevelési intézményben a gyermekvédelmi feladatok ellátására, mind a többcélú gyermekvédelmi intézményekben oktatási feladatok ellátására elkülönített intézményegységként az ágazatra vonatkozó rendelkezések mentén. Kötelező jogszabályi előírás arra nincs, hogy jelenleg a KLIK fenntartásában működő többcélú köznevelési intézményeket más fenntartóhoz kellene átadni, ezzel szemben mind a Gyvt., mind az Nkt. a *közös igazgatású működési formát követeli meg*. A jogi környezet ugyanakkor ezen intézmények tekintetében egy előírástól, az Nkt. 20. § (11) bekezdésében foglaltaktól eltekintve – miszerint a *közös igazgatású köznevelési intézmény vezetését, az intézményegységek munkájának összehangolását az egyes intézményegységek azonos számú képviselőiből álló igazgatótanács segíti*, amely részt vesz a munkáltatói jogkör gyakorlásában – nem lelhető fel.

A jogalkotó tehát adós maradt a közös igazgatású intézmények működését meghatározó követelmények, megoldások szabályozásával, míg a szabályozási hiányossággal párhuzamosan a többcélú intézmények „profilisztizálását” tűzték ki az intézmények fenntartói jogainak gyakorlására jogosult szervek szaktárcai támogatás mellett.

A vizsgálattal érintett intézmény alapdokumentuma szerint *egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmény (a továbbiakban: EGYMI)*, amely ellát gyermekvédelmi feladatokat, gyermekotthont és lakásotthonokat működtet. Az EGYMI az Nkt. 20. § (1) bekezdés f) pontja szerint ugyan többcélú intézmény, amely az Nkt. 20. § (9) bekezdése alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítése céljából hozható létre. Az intézmény keretén belül *működni kell kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat ellátó óvodai, általános iskolai, fejlesztő nevelés-oktatást végző iskolai vagy középfokú iskolai feladatot ellátó intézményegységnek, továbbá utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatnak vagy – az országos és megyei szakértői bizottsági feladatok kivételével – pedagógiai szakszolgálati feladatokat ellátó intézményegységnek.* Az EGYMI elláthatja továbbá *a családsegítő szolgálat, az iskola-egészségügyi ellátás és a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai eszközök és segédanyagok kölcsönzésének feladatait, valamint kollégiumot működtethet.* E többcélú intézményi típusban gyermekvédelmi szakellátási feladatok ellátását ugyanakkor a törvény maga nem nevesíti.

Mindezek alapján összefoglalóan megállapítom, hogy a makói gyermekotthon EGYMI-ként meghatározott, többcélú intézmény az Nkt. 20. § (1) bekezdés f) pontja alapján, azonban alapdokumentuma szerint nem többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény, amely nem köznevelési feladatként gyermekotthont és lakásotthont is működtethet. Ugyanakkor ténylegesen a tagintézmény gyermekotthon és lakásotthonok működtetését is végzi, amihez azonban hiányzik az Nkt. által rögzített működési forma a közös igazgatás. *E „működésbeli rendellenesség” álláspontom szerint visszavehető a többcélú közös igazgatású köznevelési intézmények működésével kapcsolatos szabályozás azon hiányosságára, amely így a jogbiztonság követelményével összefüggő visszásságot okozott.*

Rá kívánok mutatni jelentésemben továbbá arra is, hogy az intézmények működésében – az elemzett szabályozási hiányosság mellett – további komoly bizonytalanságot okozott az az ágazati, illetve fenntartói akarat, amely a gyermekotthon és lakásotthonok fenntartóváltását ugyan meghatározta, azonban annak időpontját folyamatosan kitolta. A várható fenntartóváltás miatt is alakulhatott ki az a nemkívánatos helyzet, hogy a gyermekotthoni feladatok ellátásától a jelenlegi fenntartó szabadulni kívánt, amely megjelent a gyermekotthon működéséi feltételeinek finanszírozásban, míg a várható új fenntartó még nem gyakorolhatta fenntartói jogait.

Mindezek alapján megállapítom, hogy *a kötelező erővel bíró jogszabályokban meg nem jelenő, de az intézmények mindennapi életét teljesen átható bizonytalanság a jogbiztonság követelményének sérelmén túl hatásában a gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való jogával összefüggésben súlyos visszásságot okozott.*

Intézkedéseim

A jelentésemben feltárt alapjoggal összefüggő visszásság orvoslása, jövőbeli bekövetkezésének megelőzése érdekében

- 1) az Ajbt. 37. §-a alapján *kezdeményezem* az emberi erőforrásokért felelős miniszterénél, hogy készítse elő a többcélú közös igazgatású köznevelési intézmények részletes szabályainak jogszabályban való meghatározását, amely megteremti a többcélú közös igazgatású köznevelési, illetve gyermekvédelmi intézmények működésének feltételeit, továbbá az intézmények szükségesnek tartott profiltisztítása esetén a fenntartóváltásra vonatkozó részletes feltételeket szintén jogszabályi szinten határozza meg;
- 2) az Ajbt. 31. §-a alapján *kezdeményezem* a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ elnökénél, hogy a Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Gyermekotthon Makó, Vásárhelyi u 1-3. szám alatti gyermekotthoni egysége számára – a fenntartói jog átadásáig – folyamatosan biztosítsa a mindennapi működéshez szükséges feltételeket, illetve haladéktalanul intézkedjen az ellátmány és a gyermekek családi pótlékának

- rendszeres, előre meghatározott időpontban való folyósításáról és a gyermekotthoni csoportok tárgyi feltételeinek soron kívüli javításáról, illetve pótlásáról;
- 3) az Ajb. 31. §-a alapján *felkérem* a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság főigazgatóját, hogy
- a) a Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Gyermekotthon Makó, Vásárhelyi u 1-3. szám alatti gyermekotthoni egysége fenntartói jogának átvételét követően haladéktalanul intézkedjen az ellátmány és a gyermekek családi pótlékának rendszeres, előre meghatározott időpontban való folyósításáról és a gyermekotthoni csoportok tárgyi feltételeinek soron kívüli javításáról, pótlásáról.
 - b) a gondozott gyermekek nevelőszülői, illetve lakásotthoni elhelyezésének egyidejű biztosításával vizsgálja meg a Gyermekotthon megszüntetésének lehetőségét, ennek hiányában intézkedjen a Gyermekotthon tárgyi feltételeinek javításáról.

Budapest, 2016. június

Székely László sk.